

Кейнс и контекстът. Нетрадиционна трактовка на Кейнсовата теория

Д-р Георги Ганев

Катедра Финанси и счетоводство

Стопански Факултет

Кейнс не е кейнсианец

- Robinson, Joan, “Has Keynes failed?”, *Annals of Public and Cooperative Economics*, vol. 50, No. 1, 1979, p. 27
- “When he dined in Washington with his converts, he told Austin Robinson next day: I was the only non-Keynesian there.”
- (Остин Робинсън е съпругът на Джоан Робинсън)

Кейнс не е кейнсианец 1

- Keynes, John M. “The economic consequences of the peace”, London, Macmillan, 1919, quote from 1920 edition by Harcourt, Brace and Howe, Ch. 6, p. 235-236
- “Lenin is said to have declared that the best way to destroy the Capitalist System was to debauch (да развратиш) the currency. By a continuing process of inflation, governments can confiscate, secretly and unobserved, an important part of the wealth of their citizens. [...] Lenin was certainly right. There is no subtler, no surer means of overturning the existing basis of society than to debauch the currency. The process engages all the hidden forces of economic law on the side of destruction, and does it in a manner which not one man in a million is able to diagnose.”

Кейнс не е кейнсианец 1а

- Цитатът за Ленин и парите означава:
  - Инфлацията е вредна
  - Инфлацията е опасна
  - Инфлацията е несправедлива (това го има и в книгата от следващия слайд, и в *Essays in Persuasion*)
- Това някак никак не звучи кейнсиански

Кейнс не е кейнсианец 2

- Keynes, John M. “A Tract on monetary reform”, London, Macmillan, 1924, ch. 3, p. 80
- “But this *long run* is a misleading guide to current affairs. *In the long run* we are all dead. Economists set themselves too easy, too useless a task if in tempestuous seasons they can only tell us that when the storm is long past the ocean is flat again.”

Кейнс не е кейнсианец 2а

- Казаното за дългосрочния план означава:
  - Не разбърквай нещата в краткосрочен план с упованието, че в дългосрочен те ще се оправят
  - Не си играй с парите, въпреки че в дългосрочен план те са неутрални
  - “Инфлацията е несправедлива, а Дефлацията е нецелесъобразна”
- Стандартният кейнсианизъм обикновено не е разтревожен от инфлацията. Кейнс се тревожи

Кейнс не е кейнсианец 3

- Keynes, John M. “How to avoid a slump?”, *The Living Age*, March 1937, p. 11
- “ IV. BOOM CONTROLS Just as it was advisable for the Government to incur debt during the slump, so for the same reasons it is now advisable that they should incline to the opposite policy. [...] The boom, not the slump, is the right time for austerity at the Treasury.”

Кейнс не е кейнсианец За

- Казаното за “строгите икономии”, наричани също “лишения”, означава:
  - Има правилно време за строги ограничения
  - Това са добрите времена
  - Не можеш да имаш противоциклична политика само през едната половина на цикъла
- Колко кейнсианци някога са казали: сега е бум, време е за лишения?

Кейнс не е кейнсианец 4

- Keynes, John M. “Activities 1940-46: Shaping the Post-War World: Employment and Commodities”, Collected Writings, vol. 27., D. Moggridge, London, Macmillan, 1980, pp. 386-7:
- “In my opinion it is a grand book [...] Morally and philosophically I find myself in agreement with virtually the whole of it: and not only in agreement with it, but in deeply moved agreement.”

Кейнс не е кейнсианец 4а

- Става въпрос за
  - (о, ужас!)
  - “Пътят към робството” на
  - (о, ужас!!)
  - Фридрих фон Хайек
-
- Някой някога да е чувал за кейнсианец, който е не просто морално съгласен, но дълбоко развълнувано съгласен не просто с Хайек, а с най-прословуто хулената му книга?

Кейнс не е кейнсианец 5

- Clark, Colin, “Taxmanship. Principles and proposals for the reform of taxation”, Hobart Paper 26, Institute for Economic Affairs, 1964, p. 21, note 1.
- “Keynes [...] wrote (in a personal letter to the author dated 1 May, 1944): ‘In Great Britain after the war I should guess that your figure of 25 per cent as the maximum tolerable proportion of taxation may be exceedingly near the truth...’”

Кейнс не е кейнсианец 5а

- 25 % ?
- 25 % ???
- 25 % ??????????????
- Ако някой днес каже, че данъчно облагане от 25 % от националния доход е максимално поносимото, вероятно ще бъде обявен за (в градация):
  - социален дарвинист;
  - опасен престъпник;
  - масов убиец;
  - виновен в геноцид и престъпления против човечността.
- С една дума, неолиберал.

Кейнс не е кейнсианец 6

- Интервю с Хайек на Том Хазлет, The Hayek Interviews:
- http://hayek.ufm.edu/index.php?title=Tom_Hazlett
- Част от Oral History Program, UCLA
- Конкретният цитат е от 38:00 до 38:10 от записа:
- “Keynes was very capable of rapidly changing his opinion. In fact, he was already, when I talked to him the last time, very critical of his pupils who in the postwar period were still agitating for inflation; and he assured me that if his ideas would ever become dangerous, he would turn public opinion around in a moment.”

Кейнс не е кейнсианец ба

- Сляпото следване на едни и същи идеи във всякакви контексти води до опасности
- В различни контексти различни идеи, политики и решения са подходящи
- А рецептата на кейнсианците е една:
  - увеличавай съвкупното търсене чрез публичен дефицит и дълг и разширяване на паричната маса.
  - Когато дългът стане прекомерен, просто го отпиши.
  - Художествените различия са само по това как да стане.

Кейнс не е кейнсианец 7

- Meltzer, Allan, “Keynes’s monetary theory. A different interpretation”, Cambridge University Press, 1988, p. 192, note 2
- “Keynes was skeptical about the use of countercyclical deficits and of functional finance as a policy. Moggridge (1976, p. 24) quotes some of Keynes's cautious statements about the applicability of functional finance. An early version of the *General Theory* (29, p. 95) written in late 1933 has a statement favoring countercyclical spending policies that did not survive.”
- (29, p. 95) се отнася до стр. 95 на том 29 на Събраните съчинения на Кейнс под редакцията на Могридж.

Кейнс не е кейнсианец 7а

- Този скептицизъм означава, че според Кейнс:
  - Контрациклични публични финанси не са универсално лекарство за всичко
  - Животът е малко по-сложен от прости рецепти
- Простите всеприложими рецепти са патент на кейнсианците

Ако Кейнс не е кейнсианец, какво е?

1

- Joan Robinson, op. cit.:
- “Keynes said: you can promise to be good, but you cannot promise to be clever.” (on the Beveridge report, p. 27)
- “The *General Theory* called for a radical reconsideration of the whole corpus of orthodox doctrine and for a serious effort to bring it into a form that would be capable of throwing light upon the actual problems of the contemporary world. This was avoided.” (p. 28)
- “Keynes was far from being an enemy of the capitalist system; he felt that his mission was to save it from itself by remedying its defects...” (p. 29)

Ако Кейнс не е кейнсианец, какво е?

1а

- Според Робинсън мнението на Кейнс е, че:
  - Системата има недостатъци
  - При проявата им трябва да се мисли за ограничаване на вредното въздействие
  - Мисленето зависи от обстоятелствата
  - Адептите предадоха учителя си

Ако Кейнс не е кейнсианец, какво е?

2

- Интервюто на Хайек с Том Хазлет, 38:13 до 39:00
- “But I wouldn't dare to say what his development would have been; he had been so much an intuitive genius, not really a strict logical reasoner, that both the atmosphere of the time, the needs of the moment, and his personal feelings might have swayed his opinions very much. I regard him as a real genius, but not as a great economist, you know. He's not a very consistent or logical thinker, and he might have developed in almost any direction. The only thing I am sure is that he would have disapproved of what his pupils made of his doctrines.”

Ако Кейнс не е кейнсианец, какво е?

2а

- Мнението на Хайек е много близко до това на Робинсън:
  - Кейнс е “интуитивен гений”, геният му е в разрешаване на конкретни ситуации
  - В различни контексти той мисли различно
  - Не би одобрил накъде адептите му са развили идеите му

Ако Кейнс не е кейнсианец, какъв е? 2б – ехидната усмивчица на Хайек

"I regard him as a real genius, but not as a great economist, you know..."

Ако Кейнс не е кейнсианец, какъв е?

3

- Ключов въпрос:
- Защо *Общата теория* не е математизирана?
  - Кейнс е математик
  - Общата теория е изцяло развита математически дълго преди публикуването ѝ
  - Той я е преподавал на студентите си под формата на системи от уравнения

Ако Кейнс не е кейнсианец, какъв е?

4

- Keynes, John M. “Treatise on Probability”, London, Macmillan, 1921.
- Важна за разбирането на Кейнс за различните обстоятелства
- Според него изчислимите точкови вероятности са дребно малцинство
- Според него много вероятности могат да бъдат представени само от интервали
- А още повече вероятности не могат да бъдат сравнявани изобщо. Колко вероятно е дадено събитие при едни обстоятелства не може да бъде сравнявано с това колко е вероятно то при други

Ако Кейнс не е кейнсианец, какъв е?

5

- В края на краищата Общата теория като препоръка се свежда до...
- “somewhat”
- Това е.
- А знаем, че ако е искал, е могъл да каже много повече!

Обединявайки всичко, има ли обединяваща картина за Кейнс?

- Едно възможно обединение е:
- Всяка отделна ситуация, всеки отделен контекст, трябва да бъде мислен, отделно, защото неизвестните са твърде много
- Накратко: отделна, самостоятелна теория за всеки отделен контекст
- Икономическата политика е комбинация от ситуативно теоретизиране, опит, интуиция, ИЗКУСТВО

Епистемологични следствия от “интуитивния гений” Кейнс 1

- Няма (оптимистите биха казали “все още”) единно теоретично тяло за всички контексти
  - Това може да се разглежда като диаметрално противоположно, но и като много близо до Мизес
- В този смисъл икономиката, особено частта, която захранва икономическата политика, е разпокъсана

Епистемологични следствия от “интуитивния гений” Кейнс 2

- Разбирането на Кейнс за фундаменталната несигурност може да бъде тълкувано като водещо към извода, че всеки отделен контекст трябва да бъде разглеждан като отделна основа за теория.

Епистемологични следствия от “интуитивния гений” Кейнс 3

- Метафората за стоте слепци и слона тук не изглежда лоша:
- За Кейнс не е проблем да се възприема като слепец, който опипва слона ту тук, ту там
- И не е проблем при различните попипвания да стига до коренно различни изводи

Епистемологични следствия от “интуитивния гений” Кейнс 4

- Но все пак слонът е нещо с обективно съществуваща малко и бавно променлива структура – асимптотично, от много пипане ще бъде разбрано, открито в неговата цялост – истинска обща теория
- Ами ако икономиката не е такава? Ако няма обективно съществуваща малко и бавно променлива структура?

Епистемологични следствия от “интуитивния гений” Кейнс 5

- Тогава подходящата метафора би била...
- Облак ?
- И така, стигаме до идеята за Облака Кейнс